

Skötselplan för naturreservatet Lindenäs

SKÖTSELPLAN FÖR LINDENÄS NATURRESERVAT

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast inom 10 år för att bedöma behovet av revidering. Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen 2006. Planförfattare har varit Maria Taberman. Foton på framsidan: större hackspett (Kurt Adolfsson), fönsterlav (Olle Jonsson) och klibbticka (Lars Gezelius).

A. ALLMÄN BESKRIVNING	3
1. Administrativa data om naturreservatet	3
2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut	4
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden.....	4
3.1 Naturbeskrivning	4
3.2 Historisk och nuvarande markanvändning	4
3.3 Områdets bevarandevärden	4
3.4 Källuppgifter.....	6
B. PLANDEL	7
1 Syfte med naturreservatet.....	7
2 Disposition och skötsel av mark	7
2.1 Skötselområden	7
2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
2.3 Jakt	9
2.4 Utmärkning av reservatets gräns	9
3. Tillsyn.....	9
4. Dokumentation och uppföljning.....	9
4.1. Dokumentation och inventeringar.....	9
4.2. Uppföljning	9
5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	10
5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen.....	10
6 Kartor	11

Bilagor

OBS Bilagor i form av ”ordinarie” kartor visas under punkt 6.

A. ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data om naturreservatet

Reservatets

benämning: Lindenäs naturreservat

REG-DOS nr: 2010892

Beslutsdatum: 2006-12-19

Län: Östergötland

Kommun: Finspång

Areal: 14,9 ha
 Land: 14,9 ha
 Vatten: 0 ha
 Produktiv skog 13,4 ha

Naturtyper: Barrskog, Västlig taiga (Natura 2000-habitat 9010) 14,9 ha
 (Natura 2000 habitat)

**Prioriterade
bevarandevärden**

Naturtyper Barrskog, Västlig taiga (9010) 14,9 ha
 Arter/grupper Mossor, svampar, lavar, vedinsekter.
 Strukturer/funktioner Gamla träd och död ved

Markägare: Statligt.

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen Östergötland

Lägesbeskrivning: 6 km V Regna kyrka

Vägbeskrivning: Från Regna följ väg mot Kattala 6 km. Reservatet li
 1 km efter Lindenäs gård

2. Syfte, föreskrifter och skäl för beslut

(se reservatsbeslut; syftet beskrivs även i denna skötselplans plandel under B1)

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturbeskrivning

Området karaktäriseras av äldre talldominerad barrskog med ett stort antal gamla tallar och granar, samt inslag av död ved. I norra delarna av reservatet finns hållmarker där berget går i dagen och längs i norr ett område med äldre granskog med inslag av enstaka, gamla aspar. Terrängen är relativt kuperad med en höjdskillnad på ca 15 m mellan naturreservatets lägsta och högsta punkt. Berggrunden i området är urberg och jordarten är i huvudsak morän. I sydvästra delen finns en mindre myrmark med torvjordar. Reservatet är ca 15 ha stort.

Karaktärsträd i reservatet är de gamla och grova tallarna som står spridda i området, i något högre koncentration i den södra delen. De äldre tallarna är mycket gamla med pansarbark. I vissa av träden finns bohål. Föryngring av gran är vanlig i hela reservatet. I vissa delar av området är granarna yngre medan de i stora delar är gamla, senvuxna och rika på hänglavar. Den sällsynta arten garnlav växer på både gamla tallar och granar och den rödlistade vedtrappmossan växer på lågor. Bland andra ovanligare arter förekommer gammelgranslav och kattfotslav i rik mängd på gamla granar.

3.2 Historisk och nuvarande markanvändning

Området har använts som skogsmark/utmark sedan lång tid tillbaka. På häradskartan från slutet av 1860-talet är området markerat som skogsmark med barrträd.

3.3 Områdets bevarandevärden

3.3.1 Biologiska bevarandevärden

I området finns biologiska bevarandevärden kopplade till skogsmiljöer i form av en för regionen representativ naturskogsartad barrskog. I området finns också bevarandevärden i form av en stor mängd gamla träd av tall och gran.

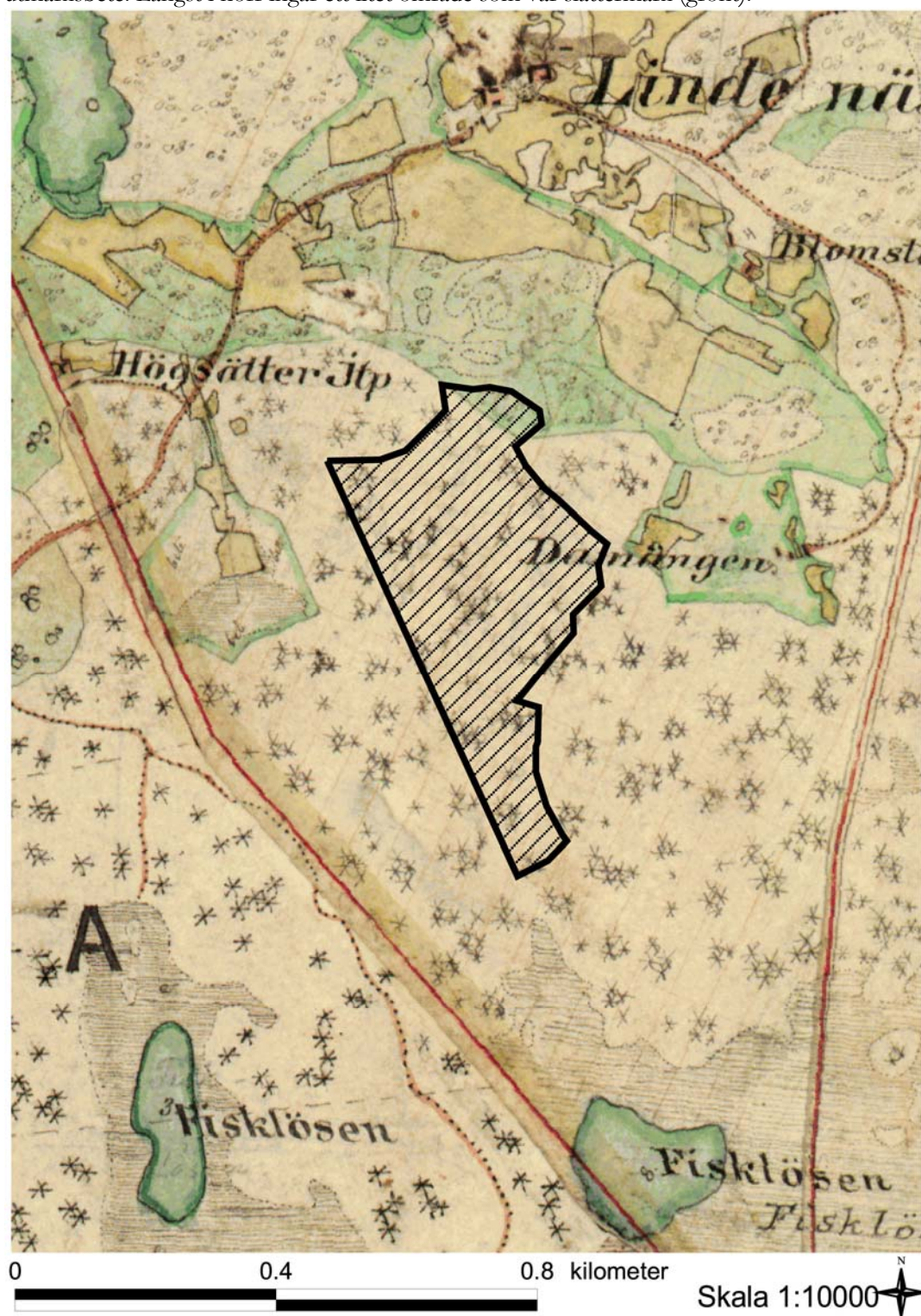
Flora, lavar och svampar

Ingen systematisk inventering av floran har skett i området. I området finns bl.a. de ovanliga arterna vedtrappmossa (rödlistad, ”missgynnad”) och garnlav (regionalt rödlistad) samt andra kryptogamer knutna till orörda skogsmiljöer, t.ex. talticka, kattfotslav och skriftlav.

Fauna

Ingen systematisk inventering av djurlivet har genomförts i området. Det torde vara ett för barrskog representativt djurliv med bl.a. älg, rådjur, räv och hare. Fågellivet i området innehåller sannolikt bl.a. olika mesar och hackspettar och eventuellt också en del skogshönsfågel.

Karta 1. Härads-karta. På slutet av 1800-talet var området för Lindenäs naturreservat barrskog med utmarksbete. Längst i norr ingår ett litet område som var slåttermark (grönt).

3.3.2 Geologiska bevarandevärden

Området utgör ett för norra Östergötland representativt kuperat moränlandskap med en del berg i dagen. Berggrunden i området är urberg av de granitbesläktade bergarterna granodiorit och kvartsporfyr, jordarten är i huvudsak sandig-moig morän. I sydvästra delen finns en mindre myrmark med torvbildande jordarter.

3.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Inga registrerade fasta fornlämningar finns i området.

3.3.4 Intressen för friluftslivet

Området ger möjlighet till upplevelse av en relativt orörd gammal barrskog.

3.4 Källuppgifter

Tryckta

Naturvårdsprogram för Finspångs kommun, område NVP0562955708 (klass 2)

Jordartskartan 9F Finspång NO, SGU 1994.

Berggrundskartan 9F Finspång NO, SGU 1986.

Ej tryckta

Nyckelbiotopsinventering: nr 090557591 (nyckelbiotop), Skogsvårdsstyrelsen Östra
Götaland 1998.

Databas över rödlistade arter i Östergötland, Länsstyrelsen Östergötland.

Tofsmesunge. Denna mesart hör tallskogen till och har minskat i Sverige under de senaste årtiondena. Foto: Kurt Adolfsson.

B. PLANDEL

1 Syfte med naturreservatet

Syftet med Lindenäs naturreservat är att i gynnsamt tillstånd bevara de värdefulla skogsmiljöerna med gamla träd och tillhörande ovanliga och sällsynta arter samt de typiska växt- och djursamhällen för skogsmiljöerna. Skogen ska i stort sett få utvecklas fritt med en intern dynamik.

2 Disposition och skötsel av mark

Se under respektive skötselområde.

2.1 Skötselområden

Reservatet är indelat i 3 skötselområden:

- 1) Talldominerad barrskog som i stort sett lämnas för fri utveckling
- 2) Grannaturskog och hållmarkstallskog som i stort lämnas för fri utveckling
- 3) Anordningar för friluftslivet

2.2.1 Skötselområde 1. Talldominerad barrskog

Areal: 11,3 ha

Beskrivning

En talldominerad barrnaturskog med mycket gamla tallar och en hel del död ved. Här finns också en del gammal gran. Föryngringen av träd i området består nästan uteslutande av gran.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns kopplade till barrskogen. Alla arter som är knutna till de gamla träden av tall och gran ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek. Bland arter som indikerar gynnsam bevarandestatus är tallicka lämpliga att följa upp.
- Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av de miljöer som ingår längre ned i listan, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek
- Området ska utvecklas mot en talldominerad naturskog med inslag av gran, asp och björk.
- För att i någon mån efterlikna ett naturligt tillstånd med brandregim, ska föryngring av tall och löv gynnas och gran missgynnas
- Mängden död ved ska öka.

Åtgärder

Restaureringar

Inga restaureringsåtgärder är aktuella.

Löpande skötsel:

- Åtgärder som gynnar tall i förhållande till gran (utveckling av lämplig metodik kan behöva diskuteras fortlöpande): Borthuggning av en andel yngre gran i vissa partier av området; viss störning i markskiktet kan också vara nödvändigt. Åtgärder bör göras en gång under skötselplanens giltighetsperiod.

2.2.2 Skötselområde 2. Grannaturskog och hållmarkstallskog

Areal: 3,6 ha

Beskrivning

Grannaturskog med gammal gran samt, i sydvästra delen mot gränsen till skötselområde 1, hållmarkstallskog. I området finns också äldre lövträd av främst asp.

Bevarandemål och gynnsamt tillstånd

- Skötselområdet ska bibehålla samt utveckla de naturvärden som finns kopplade till barrskogen. Alla arter som är knutna till de gamla träden av tall, gran och asp ska fortleva på lång sikt och helst öka i sin utbredning eller populationsstorlek. Bland arter som indikerar gynnsam bevarandestatus är kattfotslav och gammelgranslav lämpliga att följa upp.
- Rödlistade arter i synnerhet och andra arter i allmänhet, som är knutna till eller beroende av de miljöer som räknas upp längre ned i listan, ska så långt som möjligt fortleva på lång sikt och helst öka i utbredning eller populationsstorlek.
- Området ska utvecklas mot en naturskogsartad barrskog med dominans av gran i större delen av skötselområdet och dominans av tall på hållmarkerna intill gränsen mot skötselområde 1.
- Mängden död ved ska öka.

Åtgärder

Restaureringar

Inga restaureringsåtgärder är aktuella.

Löpande skötsel:

Området lämnas för fri utveckling och inga löpande skötselåtgärder är aktuella

2.2.3 Skötselområde 3, anordningar för friluftslivet

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av anordningar för friluftslivet.

Åtgärder

Engång

- En parkeringsplats för ska anläggas vid P på karta över skötselområden.
- En informationstavla med informationsskylt ska sättas upp vid p-platsen samt vid reservatets gräns utmed skogsbilvägen som leder in i reservatet.
- En vandrings slinga ska iordningställas inom naturreservatet.

Löpande skötsel:

Underhåll av p-plats, informationstavla och vandringsled.

2.2 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Prioritet
Röjning av yngre gran samt markstörning i vissa partier	Kan göras en gång under planens giltighetstid	Skötselområde 1	2
Parkering + skylt		Skötselområde 3	1
Vandringsled		Skötselområde 3	1

2.3 Jakt

Jakt är tillåten inom hela reservatet. Vid jakt får jakthund användas. Älgdragare för fälld älg får användas med stor försiktighet. Markskador pga körning ska undvikas.

2.4 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatsgränsen ska utföras av naturvårdsförvaltaren enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

3. Tillsyn

För närvarande bedöms ingen speciell tillsynsman behövas inom reservatet. Tillsyn av reservatet skall ombesörjas av länsstyrelsen.

4. Dokumentation och uppföljning

Skötseln av naturreservatet ska ske på ett sådant sätt att önskat resultat uppnås till lägsta möjliga kostnad. Effekterna av utförda skötselinsatser måste därför alltid följas upp. Uppföljningen ska sedan ligga till grund för förändringar av skötselmetoder och revidering av skötselplanen.

4.1. Dokumentation och inventeringar

Inga särskilda inventeringar planeras i dagsläget inom reservatet.

4.2. Uppföljning

4.2.1. Uppföljning av bevarandemål och gynnsamt tillstånd

Uppföljningen skall ske enligt fastställda metoder som används inom miljöövervakning nationellt eller regionalt. Lämpliga parametrar för uppföljning i reservatet är hur arealen av naturtyperna, och hur dess ingående strukturer och funktioner, förändras. Målsättningen med uppföljningen är att kunna se om uppställda bevarandemål enligt skötselplanen uppfylls.

4.2.2 Uppföljning av effekter av skötselåtgärder

En uppföljning av naturvärdenas utveckling ska ske i de områden där åtgärder genomförs. Genomförandet av skötselplanens åtgärder skall följas upp så att den genomförda skötseln leder till att bevarandemålen uppfylls på sikt.

5. Finansiering av naturvårdsförvaltningen

5.1 Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Alla i planen redovisade åtgärder bekostas av offentliga medel. Även andra finansiärer, exempelvis fonder eller stiftelser, kan bli aktuella. Dessa medel skall i så fall administreras av Länsstyrelsen. Eventuella intäkter från gagnvirke tillfaller staten.

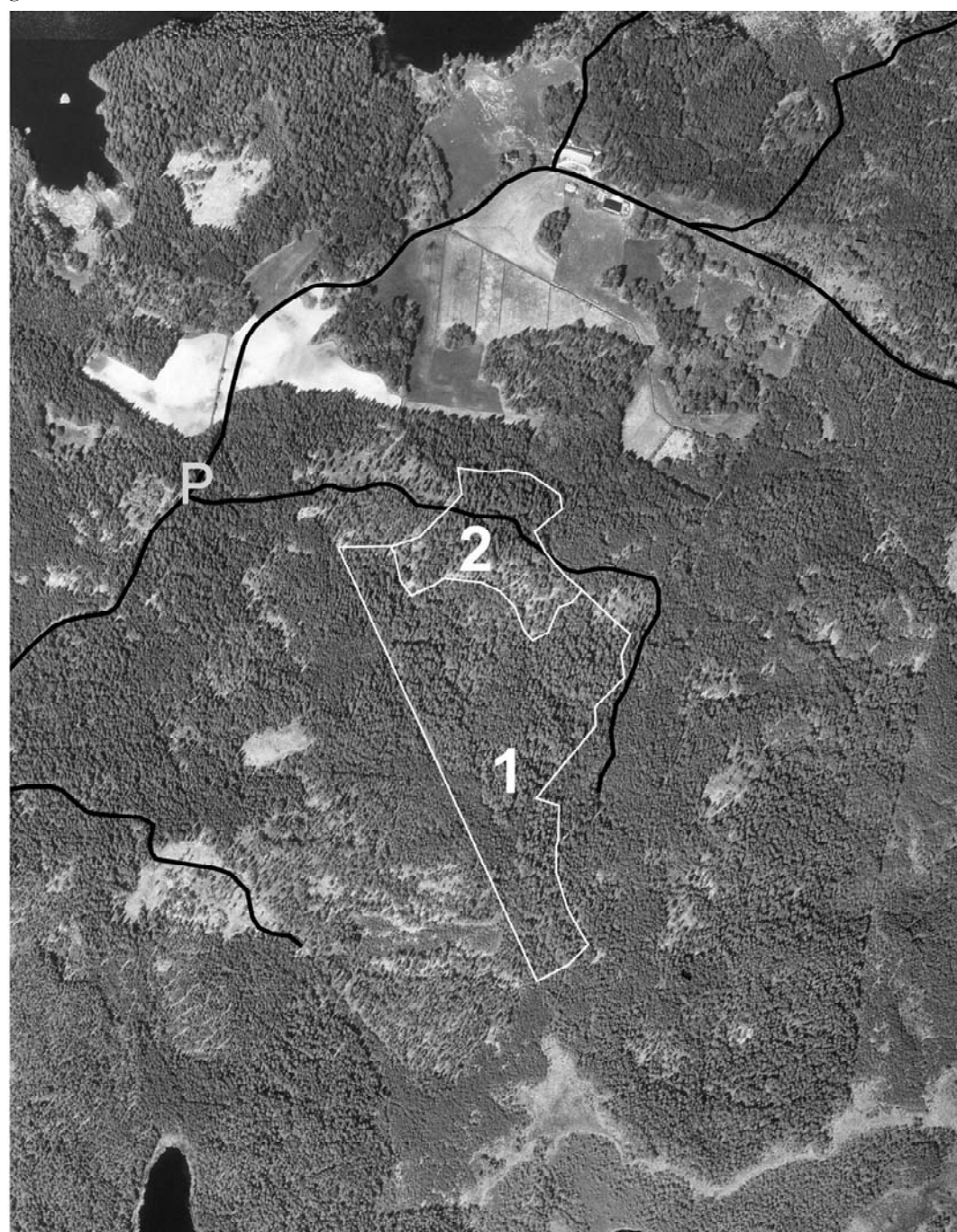

En av hällmarkstallskogens vanliga svamparter - fjällig taggsvampg. Foto: Olle Jonsson.

6 Kartor

OBS. Karta 1, härads-karta för reservatet, visas i del A, kap. 3.2.

Karta 2. Skötselområden i Lindenäs naturreservat, Finspångs kommun. Skötselområde 1 och 2 representerar naturskogsartade skogar, men i skötselområde 1 gynnas tall i viss mån förhållande till gran, medan fri utveckling får råda i skötselområde 2. Skötselområde 3, anordningar som parkeringsplats (P) och vandringsled (visas inte på kartan). En väg går genom reservatet i skötselområde 2. Total areal för reservatet är 14,9 ha.

0 0.4 0.8 kilometer

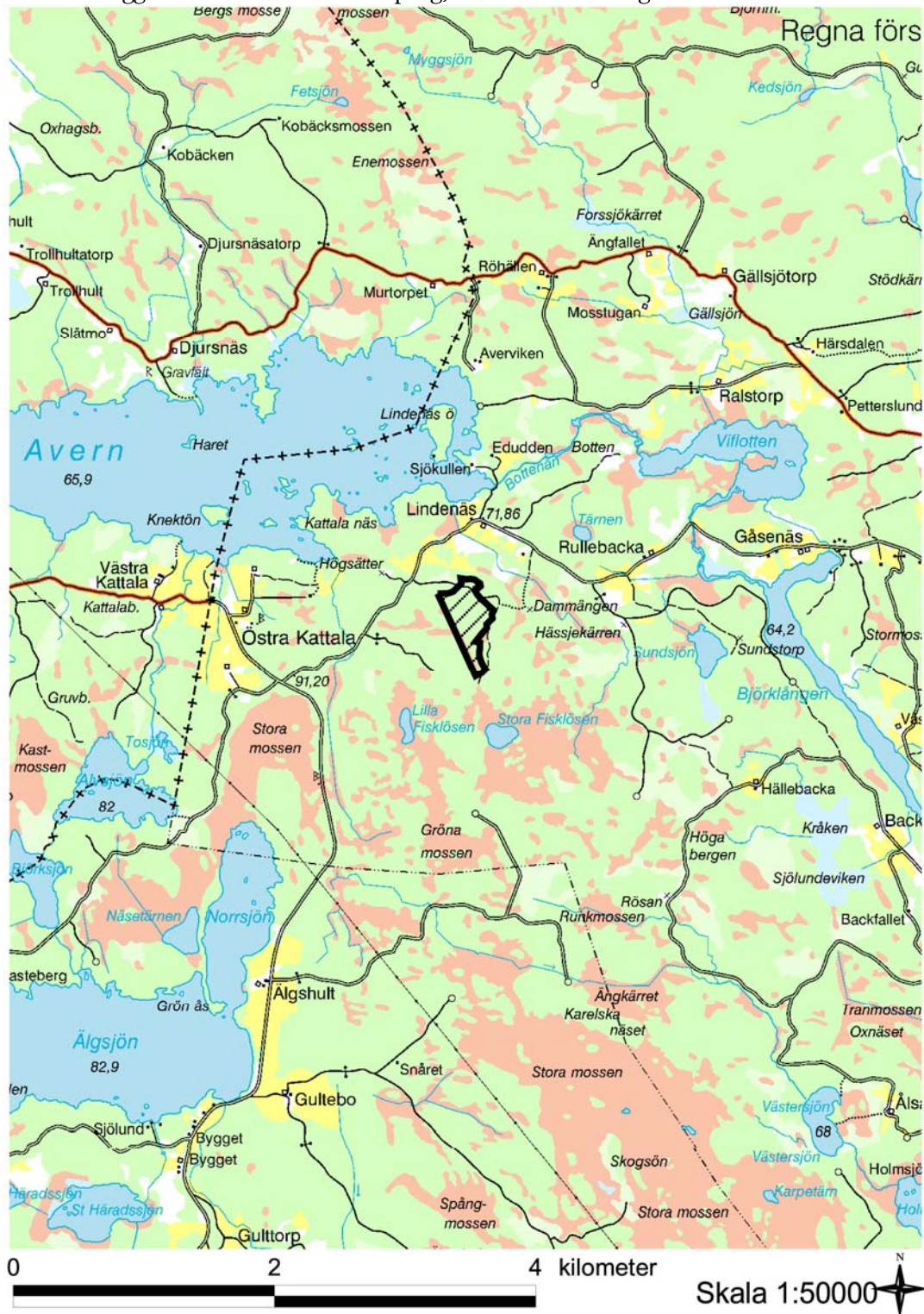
Skala 1:10000

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188

Lindenäs naturreservat

Karta 3. Översiktskarta för Lindenäs naturreservat, Finspångs kommun, Östergötlands Län. Reservatet ligger ca 33 km norr om Finspång, 6 km väster om Regna.

© Bakgrundskartor Lantmäteriet, dnr 106-2004/188